MALTA

QORTI CIVILI

PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF

JOSEPH ZAMMIT MC KEON

Seduta tal-11 ta' Dicembru, 2014

Citazzjoni Numru. 140/2014

Charles Schembri

(ID 702556M)

kontra

Victor Vella

(ID 20386G)

Il-Qorti :

I. Preliminari

Rat ir-rikors guramentat prezentat fl-14 ta` Frar 2014 bil-procedura sommarja specjali li jaqra hekk :-

1. Illi l-kontendenti kienu qed jipprospettaw negozju bejniethom bis-sahha ta` liema r-rikorrenti kellu jitrasferixxi dghajsa nkluz mutur u karru favor l-intimat accettanti tal-valur ta` €42,000 u in kontrakkambju l-intimat kellu jitrasferixxi favor ir-rikorrenti accettanti proprjeta` immobbiljari li parti mill-prezz taghha kien sejjer jithallas tramite l-imsemmija dghajsa ;

2. Illi dan in-negozju ta` tpartit qatt ma avvera ruhu stante li l-kontendenti qatt ma waslu fi qbil fuq l-immobbli li kienet ser tigi trasferita mil-intimat favur ir-rikorrenti ;

3. Illi ghalkemm il-ftehim prospettat u negozjat ta` tpartit qatt ma nghata bidu u wisq anqas konkluz, il-kontendenti xorta wahda pprocedew bi qbil bejniethom fuq it-trasferiment tad-dghajsa mir-rikorrenti a favur tal-intimat accettanti u dana versu l-korrispettiv miftiehem ta` €42,000 ;

4. Illi fil-fatt ir-rikorrenti biegh, ittrasferixxa u kkonsenja favur tal-intimat li accetta dghajsa tal-mudell Saver 650 (Humm numru ITSVRAB 423B212) flimkien ma` mutur outboard tal-mudell Evenrude 200HP E-Tec (serial number 05355614) u karru mudell 670 tad-ditta Dromeys u dana versu l-prezz pattwit ta` €42,000 ;

5. Illi l-imsemmi oggett ta` dan il-bejgh kien gie debitament registrat mal-Awtorita` kompetenti fuq isem l-intimat u jinsabu hekk registrati sal-gurnata tal-lum kif jirrizulta mil-anness dokument markat Dok A ;

6. Illi jinghad inoltre li l-imsemmija oggetti meritu tal-istess bejgh ghadhom sal-lum fil-pussess u l-uzu esklussiv tal-intimat bhala sid l-istess ;

7. Illi mill-ammont pattwit ta` €42,000, ir-rikorrenti gia` ircieva s-somma ta` €8,500 akkont tal-prezz meta huwa gie moghti mil-intimat ir-rikavat tal-bejgh ta` dghajsa li tal-ahhar kien ittrasferixxa a favur ta` terzi ;

8. Illi ghalkemm l-intimat gie mitlub diversi drabi biex ihallas ir-rimanenti bilanc fis-somma ta` €33,500 inkluz tramite ittra legali datata 25 ta` Novembru 2013 u ittra ufficcjali datata 11 ta` Dicembru 2013, huwa baqa` inadempjenti u ghalhekk kellha tigi ntavolata din il-kawza ;

9. Illi ghalhekk isegwi li l-intimat huwa debitur vera cert u likwidu a favur tar-rikorrenti fl-ammont ta` €33,500 u sa fejn jaf l-istess esponenti, l-intimat ma ghandu ebda eccezzjoni valida x`jista` jressaq ;

10. Illi in vista tal-premess ghalhekk ghandu jirrizulta li jirrikorru l-elementi kollha rikjesti mil-Ligi sabiex ikun hemm id-dispensa mis-smigh tal-kawza a tenur tal-artikolu 167(1)(b) tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta` Malta u konsegwentement it-talba tar-rikorrenti ghandha tigi mismugha u deciza bil-procedura sommarja specjali ;

Ghaldaqstant l-esponenti jitlob bir-rispett illi dina l-Onorabbli Qorti joghgobha ghar-ragunijiet premessi :-

1. Tiddeciedi din il-kawza bid-dispensa tas-smigh a tenur tal-Artikoli 167 et seq tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta` Malta;

2. Tikkundanna lill-intimat ihallas lir-rikorrenti s-somma fuq indikata ta` €33,500.

Bl-imghax legali dekorribbli mit-28 ta` Awwissu 2012 u bl-ispejjez inkluzi dawk ta` ittra legali datata 25 ta` Novembru 2013, ta` ittra ufficcjali datata 11 ta` Dicembru 2013 u ta` mandat ta` sekwestru datat 4 ta` Frar 2014 kontra l-intimat minn issa ngunt personalment ghas-subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda ndikati mill-attur.

Rat in-nota li pprezenta l-konvenut fit-2 ta` April 2014 a tenur tal-Art 170(1) tal-Kap 12.

Rat id-digriet li tat fl-udjenza tat-3 ta` April 2014 fejn, wara li pprovdiet li kienet sejra tittratta l-kawza bil-procedura ordinarja, tat lill-konvenut zmien ghoxrin (20) jum sabiex jipprezenta risposta guramentata.

Rat ir-risposta guramentata prezentata fit-23 ta` April 2014 li taqra hekk :–

1. Preliminarjament, l-esponenti jeccepixxi l-privilegium fori stante illi huwa jirrisjedi Ghawdex u ghalhekk kwalunkwe proceduri fil-konfront tieghu ghandhom jittiehdu fil-Qorti Ghawdex ;

2. Preliminarjament, in-nullita` tal-procedura odjerna ;

3. Preliminarjament, l-invalidita` u konsegwenti nullita` tan-notifika tal-procedura odjerna ;

4. Preliminarjament it-talbiet attrici llum huma preskritti ai termini tal-Artikolu 2148(b) tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta` Malta, kif johrog car mill-ahhar paragrafu tat-talbiet attrici ;

5. Fil-mertu, il-konvenut ma ghandu jaghti xejn lill-attur u l-ammont pretiz mill-attur la huwa veru, la huwa likwidu, la huwa cert u lanqas huwa dovut mill-konvenut, kif jigi pruvat waqt is-smigh tal-kawza ;

6. Illi huwa l-attur li huwa debitur tal-konvenut fis-somma ta` disat elef u hames mitt Ewro (€9,500) u mhux tmint elef u hames mitt Ewro (€8,500) rapprezentanti prezz tal-bejgh ta` dghajsa ohra li xi zmien qabel il-konvenut kien biegh lill-attur u dan kif ammess fir-rikors odjern mill-attur stess ;

7. Il-konvenut qabel in-notifika tal-procedura odjerna qatt ma gie nterpellat jew notifikat bit-talbiet attrici b`xi mod iehor, la ittra legali, la ittra nterpellatorja u wisq anqas b`xi mandat ta` Sekwestru relattiv ghat-talbiet attrici kif dikjarat fil-paragrafu tmienja (8) tal-premessi u fl-ahhar paragrafu tar-rikors promotorju odjern u konsegwentement ma ghandu jbati l-ebda spejjez tal-procedura odjerna ;

8. Illi l-konvenut intimat qatt ma mar jixtri xi dghajsa minghand ir-rikorrenti izda kien ir-rikorrenti, li wara li lahaq ftehim mal-konvenut intimat ghax-xiri ta` tliet appartamenti u tliet garaxxijiet minghand il-konvenut intimat, ir-rikorrenti talab lill-konvenut intimat sabiex id-depozitu dovut minnu fuq l-imsemmi ftehim ihallsu permezz ta` dghajsa minflok fi flus kontanti u l-konvenut intimat sabiex ma jitlifx l-imsemmi negozju accetta din it-talba tar-rikorrenti ;

9. Illi pero` r-rikorrenti rega` bdielu dwar dan in-negozju ma riedx ikompli bl-obbligu tieghu li jixtri l-imsemmija appartamenti u garaxxijiet u dan minkejja li l-konvenut intimat offrielu diversi ghazliet ;

10. Illi stante illi huwa r-rikorrenti li ma jridx jonora l-obbligi tieghu fuq l-imsemmi xiri, huwa ghandu jbati l-konsegwenzi ta` din id-decizjoni unilaterali tieghu u jitlef id-depozitu mhallas minnu ;

11. Illi inoltre r-rikorrenti huwa responsabbli ghal u ghandu jhallas id-danni u l-ispejjez sofferti mill-konvenut intimat minhabba illi huwa unilateralment ma onorax l-obbligu tieghu li jixtri l-imsemmija appartamenti u garaxxijiet ;

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt.

Rat il-lista tax-xhieda ndikati mill-konvenut.

Rat id-digriet li tat fl-udjenza tat-23 ta` Gunju 2014 fejn idderigiet lill-partijiet sabiex iressqu provi u jittrattaw l-ewwel eccezzjoni.

Semghet ix-xiehda tal-konvenut fl-udjenza tal-20 ta` Ottubru 2014 u rat id-dokument li l-attur ipprezenta fl-istess udjenza.

Rat id-digriet li tat fl-istess udjenza fejn halliet il-kawza ghas-sentenza dwar l-ewwel eccezzjoni bil-fakolta` ghall-partijiet li jipprezentaw noti ta` referenzi.

Rat in-nota ta` referenzi li pprezenta l-attur fit-22 ta` Ottubru 2014.

Rat l-atti l-ohra tal-kawza.

Ikkunsidrat :

II. Provi

Il-konvenut xehed illi huwa jirrisjedi fil-fond "Charmag", Triq Indri Borg, Xewkija, Ghawdex. Ilu jghix hemmhekk minn mindu twieled. Jahdem ma` kumpannija li ghandha showroom u mahzen gewwa Ghawdex izda ghandha wkoll ufficcju gewwa Malta. Il-kumpannija hija V & M Imports ; l-indirizz tas-showroom huwa Deluxe Bathrooms, Triq Benghazi, Ghajnsielem, Ghawdex waqt li l-mahzen jinsab fi Triq l-Arcipriet Grech, Xewkija, Ghawdex. Huwa xehed li jigi Malta in konnessjoni max-xoghol tieghu izda huwa jghix mal-familja tieghu fix-Xewkija, Ghawdex. Qal li mhuwiex mizzewweg u jghix mal-genituri tieghu. Il-karta tal-identita` tieghu ggib in-numru 20386G. Anke l-licenza tas-sewqan hija registrata fuq id-dar tieghu fix-Xewkija, Ghawdex.

Fil-**kontroezami**, il-konvenut xehed illi huwa jahdem ukoll ma` kumpannija ohra li tinnegozja fir-*real estate*. Il-kumpannija jisimha Deluxe Properties Limited. Ta` din il-kumpannija kien direttur u *sole shareholder*. L-ufficcju tal-kumpannija jinsab l-Msida. Qal illi huwa jmur Ghawdex kuljum. Meta jkollu appuntamenti fit-tard jew filghodu kmieni, gieli joqghod Malta.

Stqarr illi l-hajja familjari tieghu hija bbazata Ghawdex izda mbaghad ghall-fini ta` xoghol, jigi Malta wkoll. Il-kontijiet bankarji kollha tieghu qeghdin Ghawdex. Il-kontijiet tal-income tax jircevihom Gawdex ukoll. Kull korrispondenza ma` dipartimenti tal-Gvern jirceviha Ghawdex.

Kompla jfisser illi l-kumpannija tar-*real estate* m`ghandhiex *websites* taghha. Meta gie muri *website* partikolari, xehed illi r-ritratt huwa tal-faccata tal-ufficcju tieghu izda huwa ma kellux x` jaqsam ma` dik il-*website*. Ikkonferma li kien gie notifikat bil-kawza tal-lum fl-indirizz ta` l-ufficcju ta` l-kumpannija tar-*real estate*. Ikkonferma li l-*email address* tieghu huwa vellavictorjoseph@gmail.com waqt li n-numru tat-telephone tieghu huwa 99432230. L-ufficcju registrat tal-kumpannija jinsab l-Msida.

Dwar in-negozju li sar ma` l-attur, il-konvenut xehed illi huwa qatt ma mar jixtri dghajsa minghandu. Id-dghajsa giet registrata fuq ismu mal-Malta Maritime Authority. In-negozju ma` l-attur kien li l-attur jixtri tliet appartamenti u garages minghandu go B`Kara. Id-dghajsa kien garrbet hsara u taha lill-attur biex isewwiha. Waqt li kien qed isir in-negozju, l-attur qallu sabiex minflok isewwi d-dghajsa, jixtri wahda gdida minghandu. Huma ftehmu li d-depozitu ghax-xiri tal-proprjetajiet isiru mix-xiri ta` d-dghajsa. Il-konvenut ikkonferma li d-diskors sar gewwa l-istabbiliment tieghu f` Malta u li d-dghajsa kellha sservi bhala depozitu ghall-proprjetajiet li l-attur kien ser jixtri.

Fir-**riezami**, il-konvenut spjega li huwa qatt ma gie notifikat b` ittri ufficjali. L-uniku att li rcieva kienet il-kawza tal-lum. Il-kumpannija tar-*real estate* ma ghandhiex x`taqsam ma` n-negozju mal-attur peress li l-proprjetajiet mertu tan-negozju kienu proprjeta` personali tieghu u mhux tal-kumpannija tar-real estate. In-negozjati saru l-

bicca l-kbira go Burmarrad fejn l-attur ghandu l-istabbiliment tieghu f`Malta. Iltaqghu wkoll fid-dar tal-attur in-Naxxar.

Ikkunsidrat :

III. <u>Risultanzi</u>

Bl-eccezzjoni li qeghda tigi deciza bis-sentenza tal-lum, il-konvenut eccepixxa l-*privilegium fori* ghax jikkontendi li l-kawza tal-lum messha giet istitwita fil-Qorti ta` Ghawdex billi huwa residenti Ghawdex.

Skont l-**<u>Art 50 tal-Kap 12</u>**, il-Qorti tal-Magistrati (Ghawdex) hija kompetenti li tiehu konjizzjoni ta` pretensjoni kontra " … *l-persuni li joqoghdu jew li ghandhom ir-residenza taghhom ordinarja fil-Gzira ta` Ghawdex jew ta` Kemmuna, kif ukoll ta` dawk il-kawzi l-ohra kollha li l-ligi tghid espressament li ghandha tiehu konjizzjoni taghhom dik il-qorti."*

L-**<u>Art 741(c) tal-Kap 12</u>** jiddisponi li :- *"L-eccezzjoni ta` l-inkompetenza tal-qorti tista` tinghata … meta huwa moghti lill-konvenut il-beneficcju li jigi msejjah quddiem qorti partikolari."*

Persuni li joqghodu Ghawdex (u del resto dawk li jirrisjedu Malta) ghandhom id-dritt, meta jkunu konvenuti f`kawzi, li jigu msejha quddiem il-Qrati tal-gzira fejn joqghodu. Infatti l-**<u>Art 767 tal-Kap 12</u>** jghid :-

"Il-beneficcju msemmi fl-artikolu 741(c) hu moghti lill-persuni li joqoghdu fil-Gzira ta` Malta rigward il-qrati ta` dik il-Gzira, u lil dawk li joqoghdu fil-Gzejjer ta` Ghawdex u Kemmuna rigward il-qorti ta` dawk il-Gzejjer.".

L-**Art 770 tal-Kap 12** jiddisponi :

`Il-privilegium fori jispicca wkoll fil-kaz li l-kawza tkun dwar obbligazzjoni li, skond il-ftehim, kellha tigi esegwita fi Gzira partikolari`.

L-**Art 771 tal-Kap 12** jistipula :

`Il-privilegium fori ma jistax jintalab mill-werriet, meta ghar-raguni msemmijin fl-ahhar artikolu qabel dan, ma setghax ikun mitlub mill-awtur tieghu`.

Il-*privilegium fori* jispicca :-

1. meta l-ghadd ta` konvenuti li jghixu Malta u Ghawdex hu ndaqs (**Art 769**).

2. meta l-obbligazzjoni, li dwarha hi l-kawza, ghandha skont il-ftehim tigi ezegwita fi gzira partikolari (**Art 770**).

3. meta jkun hemm rinunzja ghalih mill-persuna li ghandha jedd ghalih (**Art 772**).

Applikati l-premessi disposizzjonijiet ghall-kaz tal-lum, jirrizulta li l-konvenut ghandu r-residenza tieghu gox-Xewkija, Ghawdex. L-evidenza tieghu tistabilixxi dan

bhala fatt. Ladarba saret l-eccezzjoni tal-*privilegium fori*, u dan *in limine litis,* l-Art 741(c) u l-Art 767 tal-Kap 12 ghandhom generalment japplikaw. Pero` l-Qorti tissolinea l-punt ta` dritt illi ghar-regola generali hemm eccezzjoni skond l-Art 770 tal-Kap 12 fejn jinghad li l-*privilegium fori* jispicca fil-kaz li l-kawza tkun dwar obbligazzjoni li skont il-ftehim bejn il-partijiet, kellha tigi esegwita fi gzira partikolari. Il-ligi hija cara u inekwivoka u ma thalli lok ghal ebda interpretazzjoni. Fil-kazi li jaqghu fit-termini ta` l-Art 770 tal-Kap 12, il-konvenut ma jibqghalux aktar id-dritt li jinvoka l-beneficcju li jigi mharrek quddiem qorti fi gzira partikolari. Meta kawza tkun tittratta dwar obbligazzjoni li skont il-ftehim kellha tigi esegwita gewwa Ghawdex, il-konvenut ghalkemm residenti go Malta ma jistax jissolleva l-eccezzjoni u l-kawza trid tigi trattata u deciza mill-Qorti ta` Ghawdex (ara : "**Gorg Vella noe et vs Rev Charles Cini**" deciza fis-16 ta` Frar 2001). Il-principju ewlieni li dejjem gie segwit mill-qrati taghna huwa illi, fejn in-negozju guridiku fil-parti preponderanti tieghu, kellu jigi esegwit fi gzira partikolari, il-qrati ta` dik gzira ghandhom kompetenza li jisimghu u jiddeciedu l-kawza.

Il-Qorti taghmel riferenza ghas-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Magistrati (Ghawdex) Gurisdizzjoni Superjuri (**AE**) fit-13 ta` Ottubru 2009 fil-kawza "**Maria Bezzina vs J Grech Ltd**" fejn il-Qorti qalet hekk :-

"Hu evidenti li dan il-provvediment japplika f`kaz ta` obbligazzjoni li tirrizulta minn ftehim. It-test originali bit-Taljan jipprovdi li l-beneficcju ma japplikax jekk il-kawza titratta dwar obbligazzjoni " … .il cui adempimento sia stato convenuto doversi fare nell`una delle dette isole determinatamente."

Fis-sentenza taghha tal-15 ta` Frar 1917 fil-kawza "**Angelo Zammit vs Michele Debono**" (Kollez Vol XXIII.iii.495) il-Qorti tal-Kummerc qalet hekk :-

"Che questa disposizione contempla evidentemente l`esecuzione di un`obbligazione contrattuale, non potendo le espressioni `il cui adempimento sia stato convenuto doversi fare`, riferirsi ad un`obbligazione come quella che nel caso si pretende fare derivare ex delicto, cioe` dal dolo praticato dal convenuto; Che per l`applicazione della disposizione citata e` mestiere che tra il creditore ed il debitore sia intervenuto un patto per cui l`obbligazione si debba eseguire in una delle isole determinatamente; e la esistenza di un tale patto e` inconcepibile nelle obbligazioni fondate sulla colpa extra-contrattuale."

Fis-sentenza taghha tal-10 ta` Novembru 2000 fil-kawza "**Joseph Xerri noe vs Hix Travel Limited**" il-Qorti tal-Magistrati (Ghawdex) Superjuri (**PC**) qalet hekk :-

"Fil-kaz in ezami nsibu kif anke jirrizulta mid-"Dokti. H.1 u H.2" esebiti mis-socjeta`konvenuta, illi s-sede ufficcjali ta` din il-kumpanija huwa fil-gzira ta` Malta, precizament fl-indirizz: 93, Rower Road, Sliema, u ghalhekk `prima facie` jidher illi s-socjeta` konvenuta ghandha ragun tqajjem din l-eccezzjoni gialardarba giet imharrka fil-Qorti ta` din il-gzira u mhux f`dik ta` fejn titqies li hija r-residenza taghha.

Imma l-Qorti ma tistghax tieqaf hawn, kif donnha tippretendi s-socjeta` konvenuta. Importanti ferm ghas-soluzjoni ta` din il-kwistjoni huwa l-artikolu 770 tal-Kap. 12 fejn tinghata wahda mill-eccezzjonijiet ghal din irregola u rilevanti ghal kaz in ezami. Infatti dan l-istess artikolu jghid illi : "l- `privilegium fori` jispicca wkoll, fil-kaz li l-kawza tkun dwar obbligazzjoni li, skond il-ftehim, kellha tigi esegwita fi gzira partikolari"

… Il-Qrati taghna kellhom diversi okkazjonijiet jesprimu ruhhom dwar din l-eccezzjoni tal-`privilegium fori`, u din il-Qorti tiffaccja tali eccezzjoni prattikament kull darba li xi hadd residenti Malta jigi mharrek quddiemha.

Dejjem pero` gie ritenut illi, kif tistipula l-ligi stess, dan il-beneficcju tal-konvenut jispicca kemm il-darba jigi pruvat illi l-kontestazzjoni tirrigwarda obbligazzjoni li kellha titwettaq fi gzira partikulari, fil-kaz taghna f`Ghawdex (ara f`dan ir-rigward : Appell Civili: Alfred Cremona et. v. Vanda armla Bradshaw: 20.5.94; Appell Kummercjali : Vivian Gatt noe. v. Carmelo Grima:12.2.92; u cit. 6/1996 : "Cornucopia Hotel Limited v. Fisher Reisen Limited" moghtija fit-22 ta` April 1997 u kkonfermata fl-Appell).Hekk ukoll fil-kaz prezenti nsibu illi l-obbligazzjonijiet kollha in konnessjoni ma` dan in-negozju ikkuntrattat bejn il-mandanti ta` l-attur nomine minn naha l-wahda u s-socjeta` konvenuta minn naha l-ohra sar kollu f`Ghawdex, millagenzija tal-Kumpanija "Hix Travel Limited" tramite r-rapprezentanta taghhom f`din il-gzira . M`ghandu jkun hemm ghalhekk l-ebda raguni ghaliex lallegatobbligu tas-socjeta` konvenuta li tinforma lill-koppja Greenwood bilhtiega ta` visa ghalihom biex jiddahhlu gewwa Franza, u li minhabba fih qed tigi mharrka din l-agenzija ta` l-ivvjaggar, ma setghax ghalhekk facilment jitwettaq ukoll mill-ufficcju taghhom f` Ghawdex.

Ghaldaqstant f`dawn ic-cirkostanzi, fejn irrizulta illi n-negozju guridiku li ta lok ghall-kawza prezenti twettaq fil-parti preponderanti tieghu fil-gzira ta` Ghawdex, gie res

applikabbli l-artikolu 770 tal-Kap. 12 dwar kif jispicca l- `privilegium fori` tal-konvenut.”

Fis-sentenza tat-13 ta` Frar 1862 (Kollez Vol II.102) fil-kawza “**Cassar Desain vs Rapa et**” kien deciz :

“*Avendo considerato che, sebbene I convenuti nell`Isola di Gozo, e che giusta la disposizione dell`articolo 775 delle leggi d`Organizzazione e Procedura Civile, quando I convenuti residenti nella detta isola siano in maggior numero de` convenuti residenti nell`Isola di Malta, ciascuno di detti residenti nel Gozo puo declinare il foro di Malta – e sebbene il-beneficio del foro cessa, a tenore dei provvedimenti espressi nell`articolo 777 delle dette leggi, nel caso in cui la causa versi sopra una obligazione il cui adempimento sia stato convenuto doversi fara nell`una delle dette Isole determinatamente-pure in fatto non si controverte che I convenuti ed I loro autori siano stati obbligati di adempiere in Malta l`obbligazione de loro assunta circa I pagamenti dei canoni.”*

Fis-sentenza tas-7 ta` Dicembru 1923 fil-kawza “**Angelo Pisani noe** **vs Paolo Mizzi**” (Kollez. Vol. XXV.I.1031) kien deciz :

“*. . . secondo l`articolo 777 delle leggi di procedura civile il beneficio del foro cessa quando siasi convenuto che l`obbligazione debba essere adempita nell`isola diversa da quella ove ha residenza il convenuto che invoca il-beneficio suddetto.*”

Fis-sentenza tat-30 ta` Marzu 1933 fil-kawza “**Salvatore Cilia vs** **Paolo Bajada**” (Kollez. Vol. XXVIII.III.1114) kien deciz :

“ *… il convenuto declina il foro di Malta siccome egli e` domiciliato al Gozo. Il convenuto (sic) pero` ribatte la detta eccezione col fare riferimento all`articolo 777 del Codice sul rito in forza del quale “il beneficio del foro cessa ancora nel caso in cui la causa versi sopra una obbligazione il cui adempimento sia stato convenuto doversi fare null`una delle dette isole determinatamente” e la corte di appello di sua Maesta il 31 Marzo 1927 (Collez. XXXVI, I, 386) in commento del suo surriferito disposto ritenne doversi lo stesso applicare ad una causa in cui l`obbligazione fu adempiuta in Malta,*

tanto colla consegna quanto col pagamento del prezzo, fondandosi sulla presunzione di una tacita elezione di domicilio riguardo a tutto cio` che concerne una data obbligazione (v. anche sent. P.A. Civile, 19.0262, Collez. II, pag 102, ed. Appello 6 giugno 1930, Micallef vs. Zammit)"

Fis-sentenza tat-18 ta` Novembru 1939 fil-kawza "**Giuseppe Busuttil vs Giorgio Spiteri**" (Kollez. Vol. XXX.I.1004) kien deciz :

"Skond l-artikolu 774, kombinat ma` l-Art 748 para. 3 tal-ligijiet tal-Procedura Civili min joqghod Ghawdex ghandu dritt ossia benefizzju li jigi mharrek quddiem il-Qorti ta` Ghawdex u ghalhekk ghandi dritt li jeccepixxi l-inkompetenza tal-Qorti jekk jigi mharrek quddiem il-Qorti ta` Malta … Dana l-benefizzju jispicca meta l-kawza tkun dwar obbligazzjoni li l-adempiment taghha kellu jsir, bi ftehim, f`wahda jew l-ohra minn dawn il-Gzejjer …"

Fis-sentenza tat-13 ta` Frar 1953 fil-kawza "**Patri Partiniano Cutajar noe vs Avukat Dr. Dustan George Bellanti noe**" (Kollez. Vol. XXXVII.I.59) kien deciz :-

"Illi l-Kodici tal-Procedura fl-art. 742c jistabilixxi li l-eccezzjoni ta` l-inkompetenza tal-Qorti tista` tinghata, fost kazi ohra, meta hu moghti lill-konvenut il-beneficcju li jigi msejjah quddiem Qorti partikolari. L-art. 768 imbaghad, ikompli jzid li dan il-beneficcju msemmi fil-paragrafu c tal-art. 742, hu moghti lill-persuni li joqghodu fil-Gzira ta` Malta rigward il-Qorti ta` din il-Gzira u lill-persuni li joqghodu fil-Gzira ta` Ghawdex jew Kemmuna rigward il-Qorti ta` dawn il-Gzejjer. Minn dawn id-disposizzjonijiet inholoq id-dritt ta` kull persuna li tigi mharrka quddiem il-Qorti tal-Gzira fejn hija tinsab toqghod. Pero` jinghataw kazijiet, kif l-istess Kodi tal-Procedura jistabilixxi, fejn dan il-privilegg ma jkunx jista` jigi miltub u milqugh. Hekk fl-art. 771 il-Kodici jistabilixxi li dan il-previlegium fori jispicca wkoll fil-kaz li l-kawza tkun dwar obbligazzjoni li skond il-ftehim kellha tigi ezegwita fi Gzira partikolari. Meta l-kawza tkun tivverri fuq obbligazzjoni li skond il-ftehim kellha tigi ezegwita hawn Ghawdex, il-konvenut ghalkemm residenti Malta, ma jistax jissolleva din l-eccezzjoni u l-kawza jinhtieg li tigi deciza quddiem dina l-Qorti Taghna. Hekk ukoll, ghalkemm il-konvenut ikun residenti Ghawdex, jekk il-kawza tkun dwar obbligazjoni li skond il-ftehim kellha ssir Malta, allura kompetenti jkun l-Qorti ta` Malta u mhux din (ara f`sens konformi Kollez. Vol. XXVIII-III-1114, Vol. XXIX-III-35, Vol. XXX-I-1004, Vol. XXXI-722);Inoltre, il-Kodici tal-Procedura, fl-art. 746, ikompli jistabilixxi ceri regoli li ghandhom jitharsu sabiex tigi stabbilita l-kompetenza bejn Qorti u ohra ta` dawn il-Gzejjer f`certi kazi ta`

residenza prezunta u fost kazi ohra, fil-paragrafu (h), jistabillixi rigward wirt battal il-Qorti kompetenti hija dik tal-lok fejn il-mejjet kien joqghod l-ahhar, jekk dan il-lok ikun maghruf.. . . il-hlas tac-cens kellu jsir lill-appellant nomine fil-Gzira ta` Ghawdex. B`dina l-kondizzjoni "l-privilegium fori" li l-enfitewta seta` jinvoka in bazi ghad-disposizzjoni ta` l-art. 742c u 768 tal-Kodici tal-Procedura Civili gie nieqes, kif stabbilit fl-art 771 ta` l-istess Kodici."

Fis-sentenza tad-19 ta` Novembru 1954 fil-kawza "**John Borg vs Salvatore Bonnici**" (Kollez. Vol. XXXVIII.I.236) kien deciz :

"illi pero` skond l-art. 771 ta` l-imsemmi Kodici tal-Procedura, il-"privilegium fori" jispicca meta l-kawza tkun dwar obligazzjoni li, skond il-ftehim, kellha tigi ezegwita fi Gzira partikolari – liema principju ghandu jipprevali ghar-regola generali stabbilita fl-art. 768 fuq citat.. .L-appellant issottometta l-argument li fl-art. 771 fuq citat hemm il-kliem "skond il-ftehim" u li ghalhekk jehtieg li jkun hemm ftehim "espress" li l-obligazzjoni ghandha tigi ezegwita fi gzira partikulari. Izda l-ftehim jista` jkun "tacitu" u hu ftehim tacitu anki meta l-partijiet jirrimettu ruhhom ghall-ligi . . ."**Vivian Gatt noe vs. Carmelo Grima** (Vol. LXXVI.II.369)"Issa jirrizulta b`mod car li l-hlas mill-konvenut kien dejjem isir Malta fl-ufficcju tal-attur nomine. L-ammont pretiz mis-socjeta` attrici huwa kollu ghax-xoghol u negozju li kien ghaddej qabel bejn il-kontendenti sa kemm il-konvenut kien waqaf fil-hlas. L-iskrittura in kwistjoni tirregola biss kif kellu jithallas il-bilanc. Minn dan wiehed jifhem li ma ma semmghu xejn il-partijiet dwar fejn kellu jithallas il-bilanc, kien intiz bejniethom li dan kellu jibqa jsir f`Malta u la dan kellu jsir Malta japplika d-dispost ta` l-artikolu 770 tal-Kodici fuq citat u ghalhekk f`dan il-kaz il-privilegium fori kien jispicca."

Fis-sentenza taghha tal-20 ta` Mejju 1994 fil-kawza "**Alfred Cremona et vs Vanda armla Bradshaw**" (Kollez. Vol. LXXVIII.II.162) il-Qorti tal-Appell qalet :-

"L-artikolu 50(I) tal-Kapitolu 12 jipprovdi li l-Qorti tal-Magistrati ghal Ghawdex hi kompetenti li tiehu konjizzjoni ta` kull pretensjoni kontra l-persuni li joqghodu jew li ghandhom ir-residenza odjerna taghhom fil-gzira ta` Ghawdex jew Kemmuna. Minn dawn il-provvedimenti u minn artikoli ohra rilevanti fl-istess Kapitolu 12 jirrizulta illi l-Kompetenza hi determinata mir-residenza tal-konvenut f`kawza bl-eccezzjoni tal-kaz li l-kawza tkun dwar l-obbligazzjoni li skond il-ftehim relattiv kellha tigi esegwita fi Gzira partikolari (ara Artikolu 770 – Kapitolu 12)".

Fis-sentenza taghha tat-22 ta` Novembru 1995 fil-kawza "**Joseph Aquilina noe vs Richard dei Conti Stagno Navarra**" (Vol. LXXIX.II.661) il-Qorti tal-Appell (Sede Kummercjali) qalet hekk :

"Jinghad fih infatti illi dik il-Qorti ta` Ghawdex bl-eskluzjoni tal-Qorti ta` Malta li naturalment tezawtora l-kompetenza ta` din il-Qorti, hija kompetenti biex tisma u tiehu konjizjoni – bhala Qorti ta` l-ewwel grad – "ta` kull pretensjoni kontra l-persuni li joqghodu jew li ghandhom residenza taghhom ordinarja fil-gzira ta` Ghawdex jew kemmuna kif ukoll dawk il-kawzi l-ohra kollha li l-ligi tghid espressament li ghandha tiehu konjizzjoni taghhom dik il-Qorti"."Hu car ghalhekk illi fuq kollox u qabel xejn hu l-fattur tar-residenza tal-konvenut li jirradika l-kompetenza tal-Qorti tal-Magistrati ta` Ghawdex, ad eskluzjoni tal-kompetenza ta` din il-Qorti ….."……"Minn dawn id-disposizzjonijiet inholoq id-dritt ta` kull persuna li tigi mharrka quddiem il-Qorti tal-Gzira fejn hija tinsab toqghod".

Ben meqjusa d-disposizzjonijiet tal-ligi, fl-isfond tar-rassenja ta` gurisprudenza appena trattata, il-Qorti tghid illi mix-xiehda tal-konvenut Victor Vella, irrizulta li kien sar ftehim bejn il-partijiet li permezz tieghu l-attur kellu jixtri tlett immobbli minghand il-konvenut, liema fondi kienu jinsabu gewwa Birkirkara. Waqt li kien qed isir dan in-negozju, kien miftiehem li l-konvenut jixtri dghajsa gdida minghand l-attur, u li d-depozitu relatat mat-trasferiment ta` l-immobbli isir bid-dghajsa. Irrizulta ghalhekk li d-dghajsa kellha sservi bhala depzitu fuq il-fondi li l-attur kien ser jixtri minghand il-konvenut gewwa Malta. Il-ftehim sar fl-istabbiliment li l-attur ghandu Malta.

Fil-fehma tal-Qorti, jirrizulta : 1) li l-obbligazzjoni kellha tigi esegwita gewwa Malta anke ghaliex il-fondi jinsabu Malta ; u 2) li n-negozjati bejn il-partijiet saru Malta. Ladarba hekk huma l-fatti, ghalkemm irrizulta wkoll li l-konvenut huwa residenti Ghawdex, tghodd ghall-kaz tal-lum l-eccezzjoni kontemplata bl-Art 770 tal-Kap 12.

Decide

Ghar-ragunijiet kollha premessi, il-Qorti qeghda taqta` u tiddeciedi billi filwaqt li qeghda tichad l-ewwel eccezzjoni tal-konvenut,

tiddikjara ruhha kompetenti sabiex tisma` u tiddeciedi din il-kawza. L-ispejjez tas-sentenza tal-lum jithallsu mill-konvenut.

Thalli l-kawza ghall-udjenza ta` nhar it-Tnejn 2 ta` Frar 2015 fl-10.00 a.m. ghall-provi kollha u trattazzjoni tat-tieni u tat-tielet eccezzjonijiet tal-konvenut.

< Sentenza In Parte >

--------------------------------TMIEM--------------------------------